

GISMARVIK VINDKRAFT AS
Ullandhaugveien 150
4021 STAVANGER

Vår dato: 12.12.2024

Vår ref.: 201402423-217 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE godkjenner ytterligere utsatt frist for implementering av behovsstyrt tenning av hinderlys ved Gismarvik vindkraftverk.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til detaljplan og miljø-, transport og anleggsplan (MTA) for Gismarvik vindkraftverk og NVEs godkjenningsvedtak datert 08.09.2023¹. Vi viser videre til deres søknad² om ytterligere utsatt frist for implementering av behovsstyrt hinderlys datert 13.11.2024.

NVEs vedtak

NVE godkjenner søknad om ytterligere utsatt frist for idriftsettelse av behovsstyrt tenning av hinderlys, datert 13.11.2024 som gjelder Gismarvik vindkraftverk. Ny frist settes til 1.1.2027.

Vilkår for godkjenningen:

- *Dere skal rapportere status for arbeidet med idriftsettelse av behovsstyrt tenning av hinderlys til NVE, senest innen 1.1.2026.*

Godkjenningen har hjemmel i konsesjonen datert 05.02.2020 post 13³ og godkjent detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan av 05.02.2020. Vi ber Gismarvik Vindkraft AS orientere grunneiere og rettighetshavere om dette vedtaket med tilhørende klageadgang.

Bakgrunn

Luftfartstilsynet (LT) er nasjonal luftfartsmyndighet og regulerer merking av luftfartshinder gjennom «Forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder⁴».

I MTA-vedtaket for Gismarvik vindkraftverk står det at:

Dere skal utstyre turbinene med «annen merking», jf BSL E 2-1 § 7, med lys som slås på når luftfartøy har en gitt avstand til vindkraftverket

¹ NVE-ref.: 201402423-214

² NVE-ref.: 201402423-216

³ NVE ref.: 200900719-69

⁴ [Forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder - Lovdata](#)

I vedtak av 08.09.2023 godkjente NVE utsatt frist for implementering av behovsstyrt hinderlys ved Gismarvik vindkraftverk. Begrunnelsen for utsatt frist var at LT arbeidet med nye merkekrav og at de ikke tok søknader om godkjenning av «annen merking» til behandling før merkekravene var fastsatt. I vedtaket står det at:

«NVE godkjenner søknad om utsatt frist for implementering av behovsstyrt hinderlys, datert 16.02.2023 som gjelder Gismarvik vindkraftverk. Ny frist er inntil ett år fra tidspunktet Luftfartstilsynet har fastsatt krav til «annen merking» av vindkraftverk.»

LT har i lengere tid arbeidet med å oppdatere forskriften, og de nye merkekravene trådte i kraft 01.01.24. Fristen for implementering av «annen merking» i Gismarvik vindkraftverk er dermed 1.1.2025. I den nye forskriften er «annen merking» omtalt som «system for behovsstyrt tenning av hinderlys». Forskriften åpner opp for at LT kan godkjenne system for behovsstyrt tenning av hinderlys. I forskriftens § 7a. er det satt flere krav som må oppfylles for at systemet skal kunne godkjennes.

NVE mottok den 13.11.2024 en søknad fra Gismarvik Vindkraftverk AS om ytterligere utsatt frist for idriftsettelse av behovsstyrt hinderlys i vindkraftverket. Gismarvik vindkraftverk AS viser til tekniske og regulatoriske utfordringer og ber om at ny frist settes til 01.01.2027.

Konsesjonæren forklarer at endringene i forskriften har gjort det betydelig mer utfordrende å finne en systemløsning som oppfyller kravene, uten å samtidig medføre vesentlige negative virkninger for både vindkraftverket og luftfarten. De trekker spesielt frem det nye kravet om at et sekundærradarsystem (SSR) skal detektere luftfartøy slik at hinderlysene aktiveres når luftfartøyet er på minst 6000 meters avstand fra nærmeste vindturbin og helt ned til 100 fot (ca. 30,5 m) over bakken. Videre forklarer de at radarene har behov for fri sikt til det som skal detekteres, og at fri sikt i et kupert terreng krever flere radarer spredt over et større område for å sikre full dekning.

Gismarvik vindkraftverk AS skriver i søknaden at de har hatt en pågående dialog med LT for å avklare forskriften, tolkningssaker og finne systemløsninger som ikke påvirker luftfarten vesentlig. Videre skriver de at vindkraftverkets nærhet til Haugesund lufthavn vanskeliggjør et slikt system, fordi det kan føre til overbelastning av transpondersystemer og forstyrrelser i kommunikasjonen. De forklarer videre at de jobber mot å oppnå avklaringer med Avinor og LT for hvilke typer systemløsninger som kan oppfylle kravene i forskriften. Deretter vil Gismarvik vindkraftverk AS gå videre med diskusjoner med systemleverandører, LT, Luftforsvarets våpenskole, Avinor, og NKOM for å utarbeide og sende en søknad til LT. Gismarvik vindkraftverk AS forklarer i brevet at den videre prosessen med utarbeidelse av selve radarsystemet er avhengig av om radarene kan plasseres på eller i nærheten av selve vindturbinene.

NVE har i e-post av 08.11.2024⁵ bedt om LT sine kommentarer til tilsvarende søknad om utsatt frist for implementering av behovsstyrt tenning av hinderlys ved Odal vindkraftverk. Med bakgrunn i henvendelsen gjennomførte NVE og LT et møte den 14.11.2024. I møtet

⁵ NVE-ref.: 201502175-482

orienterte LT om status for sin dialog med vindkraftkonsesjonærer som arbeider med søknader om behovsstyrt tenning av hinderlys.

I e-post av 14.11.2024⁶ bekrefter LT at Odal vindkraftverk vil trenge mer tid for å møte systemkravene i forskriften. Prosessen er tidkrevende på grunn av liten erfaring med denne typen søknadsprosesser og systemer. LT forventer at tidsbruken vil gå ned etter hvert som søkere og LT får mer erfaring.

Høring

NVE viser til energiloven § 2-1 sjuende ledd, som åpner for at høring kan unnlates når det finnes ubetenkelig. Etter NVEs vurdering er saken tilstrekkelig opplyst. NVE mener at høring av søknaden ikke vil kunne bidra med ny kunnskap som er relevant for vår vurdering av utsatt frist. Det er LT som er myndighet for merking av luftfartshinder og LT har bekreftet at behovsstyrt tenning av hinderlys ikke kan etableres innen tidsfristen 1.1.2025. For ytterligere informasjon, se NVEs vurdering under.

NVEs vurdering

Endringene i forskriften om merking av luftfartshinder innebærer at LT kan godkjenne søknader om behovsstyrt tenning av hinderlys etter nærmere krav. I etterkant av forskriftendringen har Luftfartstilsynet publisert en veileder til forskriften. NVE konstaterer derfor at regelverket som er nødvendig for at Gismarvik vindkraftverk AS skal kunne oppfylle MTA-vilkåret⁷ om at turbinene skal utstyres med «annen merking», jf BSL E 2-1 § 7 (nå behovsstyrt tenning av hinderlys), har kommet på plass.

NVE har både før og etter forskriftsendringen, hatt dialog med LT, Gismarvik vindkraftverk AS og andre konsesjonærer som arbeider med å oppfylle forskriftskravene. Alle beskriver arbeidet som krevende, blant annet fordi de nye kravene er omfattende og at slike systemer kan ha konsekvenser for luftfarten, herunder overbelastning av transpondersystemer og forstyrrelser i kommunikasjonen.

LT har i e-post av 14.11.2024 bekreftet at arbeidet er tidkrevende. Gismarvik vindkraftverk AS sin beskrivelse av status for arbeidet samsvarer med informasjonen NVE har fått i vår dialog med øvrige aktører i bransjen. Videre konstaterer vi at LT har bekreftet at det arbeides godt med å oppfylle de nye kravene. Dette er også vår klare oppfatning fra vår dialog med Gismarvik vindkraftverk AS og øvrige konsesjonærer som arbeider mot å få et system godkjent. NVE er også informert om at Odal vindkraftverk og Gismarvik vindkraftverk har kontakt i arbeidet med å komme frem til et behovsstyrt system. Videre konstaterer vi at Gismarvik vindkraftverk AS i søknaden om utsatt frist beskriver status og utfordringer på samme måte som Odal vindkraftverk. Vi legger derfor til grunn at Gismarvik vindkraftverk og Odal vindkraftverk er i samme situasjon, herunder at LT sin bekreftelse på at Odal vindkraftverk trenger mer tid, også er gjeldende for Gismarvik vindkraftverk.

⁶ NVE-ref.: 201502175-483

⁷ NVE-ref.: 201402423-90

NVE konstaterer at vindturbinene i Gismarvik vindkraftverk må være utstyrt med permanente hinderlys frem til et system for behovsstyrt tenning er godkjent av LT. Virkningen av utsatt frist er at omgivelsene blir eksponert for alminnelig lysmerking. NVE viser til at vilkåret i konsesjonen om lysmerking har tatt høyde for at en slik situasjon kan oppstå, og finner dette ikke til hinder for å gi utsatt frist. For ytterligere informasjon om våre vurderinger av virkningene for omgivelsene viser vi til vårt første vedtak om utsatt frist datert 08.09.2023. NVE innvilger derfor Gismarvik vindkraftverk AS sin søknad om utsatt frist til 1.1. 2027. Vi setter samtidig vilkår om at OV skal rapportere status for arbeidet til NVE, senest innen 1.1.2026.

NVE minner om at vi i vårt første vedtak om godkjenning av utsatt frist av 08.09.2023, har satt som vilkår at et eventuelt permanent unntak krever en begrunnet søknad med dokumentasjon på at det er teknisk umulig å oppfylle gjeldende krav, eller at kostnadene er urimelig høye.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se informasjon om rett til å klage på siste side. På grunn av juleferien har NVE utvidet klagefristen fra tre uker til 16.01.2025.

Med hilsen

Christoffer Solberg Bjønness
Avdelingsingeniør

Godkjent av Anne Johanne Kråkenes
Seksjonssjef

Kristian Markegård
Direktør

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

GISMARVIK VINDKRAFT AS

Kopimottakerliste:

TYSVÆR KOMMUNE
Energidepartementet
Luftfartstilsynet
SOLVIND PROSJEKT AS - BJØRN HJERTENES

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	På grunn av juleferien har NVE utvidet klagefristen fra tre uker til 16.01.2025. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.